

La Pedrera (2^{on} paràgraf)

Adjectius del text

luposos
centrals
brillants
gran
remorosos
rural
vostres
forans
pagesa
plens
negre
daurat
voltats
olorosos
vinosa
flonja
sucosa
rural
mateixa

Adjectius en femení singular

luposa
central
brillant
gran
remorosa
rural
vostra
forana
pagessa
plena
negra
daurada
voltada
olorosa
vinosa
flonja
sucosa
rural
mateixa

(segueix al darrere)

(continuació)

cinquanta
aquelles
piloses
vermelles
dolç

cinquanta
aquella
pilosa
vermella
dolça.

~~Bobiga~~

He canviat de residència. La meua nova
adreça és la següent:

Jes Bobiga
Rue Aristide Briand
à Latour-de-France
(P.O.)

Reus té més caïres dels que a primer cop d'ull sembla. Ciutat industrial i comercial, no solament es nodreix de les riqueses del camp de Tarragona, sinó que ella és també una creadora de riquesa.

"Poble de botiguers i de mercaders", dirà el visitant que s'aturi als luxosos carrers centrals, brillants d'aparadors, o als porxos de la Plaça de Prim, al Cafè de París, gran part del dia remorsos de transaccions, com el pati d'una borsa rural. Aneu, però a Reus, cap a finals de setembre, conduïu les vostres passes vers els barris forans i tindreu la sensació de trobar-vos en una villa pagesa. Tot és tràfec de carros plens de portadores. El raïm negre o daurat guaita per sota els bossalls voltats d'abelles, abans de caure pesadament damunt l'empostissat dels cups olorosos o dins la boca vinosa de les premses. Tot són bàscules que pesen verema. Aquesta s'amuntega flonja, sucosa, enmig de les entrades. Els trepitjadors aplanen el munt amb els peus i és una visió tota rural, -- la mateixa que ofereixen cinquanta pobles de la rodalia, la dansa d'aquelles cames piloses, vermelles, on s'agrumolla el suc del raïm i la pellofa, enmig del baf dolç on zumzegegen les abelles que ha portat el carro.

Aquesta olor rural munta fins al cor de Reus. Travessen la plaça de Prim carros que regalimen un suc untós. Els grinyols de les premses pugen als despatxos de notaris i advocats. La bafarada de les veremes penetra a les botigues de modes, plenes de finors i de delicadeses, ofega l'olor del cafè torrat i d'altres colonials de les grans drogueries. Tot Reus fa olor de most com una vileta del Priorat o del Penedès.

Tot i així Reus no és pas una vila pagesa. Si resseguiu la ciutat lentament, no trigareu a descobrir la seva fesomia complexa. Li trobareu diverses fesomies. Els carrers centrals, del Campanaret fins a l'església de Sant Pere, passant pel del Pedró, de Monterols i les places de Prim, del Mercadal i els ravals de Santa Anna i de Jesús presenten la fesomia d'un fort empori comercial. En poques ciutats de Catalunya, amb excepció de Barcelona, trobaríem tanta esplendor de botigues. I no hi ha dubte que és aquest centre botiguer i mercader, proveïdor de la majoria de pobles del Camp, el que ha donat a Reus la més acusada i brillant de les seves fesomies. Cal ajuntar-hi els famosos porxos de la plaça de Prim que constitueixen la borsa dels productes del país.

Entorn d'aquest barri comercial i botiguer, immediatament, se n'hi arremora un altre de menestral, o del que en podríem dir el petit comerç, representat pels carrers de les Galanes, de les Galeres, de Jesús i de tants altres, estrets i trafegosos. La majoria d'ells desemboquen a la plaça del Mercadal. Hi ha fusters, llauners, estorers, espartenyers, xocolaters, tots els oficis i totes les botigues; aquestes, però, de segon ordre. Aquests barris, igual que el del gran comerç i el de les grans botigues, són centrats, encerclats diríem, pels ravals. Vora d'aquests hi ha els grans magatzems de fruits, i cap enfora, tot a l'entorn, constituint la perifèria de la ciutat, comença la població obrera i pagesa, una mica barrejada.

Si de l'urbs passem a la gent que la pobla, la qüestió és més complexa. Què són la gent de Reus? Pagesos menestrals, industrials, mercaders? Ho són tot alhora, i d'aquí vénen les seves contradiccions. No hi ha cosa més difícil de definir que un reusenc. Per la seva situació de ciutat enclavada enmig d'un camp riquíssim, d'una forta fesomia agrària, Reus dona a cadascun dels seus fills certs trets de l'home aferrat a la terra. Però la vella tradició comercial, l'empremta damunt la raça d'una llarga cadena de gèneres consagrades al mercadeig, dona també als reusencs el caràcter de l'home inquiet, romo vedor i aventurer.

Les característiques de la gent de Reus, les trobareu escampades entre els vilatans de la munió de poblots que l'envolten. El gasiu aferrat a la gleba que es mata treballant per ésser propietari d'uns terrossos i un maset; el burgès sensual que dissipa la hisenda per fer el senyor; l'enquimerat que abandona terra i família per sortir a la conquesta del món, donen la més virolada de les fesomies a la gent del Camp.

Personalitats acusades, violentes, excessives en tot, capaces del mal i del bé, i de les dues coses alhora; materialistes ompedroïts, sense altre Déu ni llei que el seu interès o que la seva sensualitat; idealistes sense fre, llançats a jugar-se la hisenda i la vida per una quimera; aventurers que recorren la terra pel gust de l'aventura i el risc violent, capaços de la santedat i del crim, que no troben la pau sinó en la presó o el convent, d'aquesta mena d'homes contradictoris, Reus i els pobles dels seus voltants en són una pedrera.

Joan Puig i Ferroter.

(El cercle màgic - Edicions Proa, Badalona)

Posar en femení singular tots els adjectius del segon paràgraf (V. par. 21 a 23 de la Gramàtica, pàg. 21 i 24).